

GRZEGORZ TYLEC

REJESTR DLA YOUTUBERÓW I TIKTOKERÓW. OBOWIĄZEK WPISU DO WYKAZU AUDIOWIZUALNYCH USŁUG MEDIALNYCH NA ŻĄDANIE

UWAGI WPROWADZAJĄCE

Transformacja rynku mediów elektronicznych, a zwłaszcza dynamiczny rozwój usług świadczonych w środowisku cyfrowym na żądanie, doprowadziła do konieczności stworzenia nowych instrumentów nadzorczych oraz regulacyjnych w tym obszarze. Jednym z takich instrumentów jest obowiązek zgłoszenia podmiotu dostarczającego audiowizualną usługę medialną na żądanie do wykazu prowadzonego przez Przewodniczącego Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji (KRRiT; dalej jako wykaz VoD). Obowiązek ten wynika z art. 47ca Ustawy z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji¹. Wprowadzenie tego obowiązku ma również charakter harmonizacyjny i jest efektem implementacji przepisów Dyrektywy 2010/13/UE (tzw. dyrektywy o audiowizualnych usługach medialnych)², znowelizowanej przez Dyrektywę 2018/1808³. Wspomniane unijne akty prawne uwzględniają ewolucję rynku mediów w kierunku usług dostępnych „na

Dr hab. Grzegorz TYLEC, prof. KUL – Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II, Al. Raławickie 14, 20-950 Lublin; e-mail: grzegorz.tylec@kul.pl; ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-2016-4523>.

¹ Dz.U. z 2022 r. poz. 1722.

² Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2010/13/UE z dnia 10 marca 2010 r. w sprawie koordynacji niektórych przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych państw członkowskich dotyczących świadczenia audiowizualnych usług medialnych (dyrektywa o audiowizualnych usługach medialnych; Dz.U.UE Nr L 95 z 15 kwietnia 2010 r., s. 1 i n (dalej: Dyrektywa 2010/13/UE).

³ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2018/1808 zmieniającą Dyrektywę 2010/13/UE w sprawie koordynacji niektórych przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych państw członkowskich dotyczących świadczenia audiowizualnych usług medialnych (Dz.U. Nr L 303, z 28 listopada 2018 r., s. 69 i n; dalej: Dyrektywa 2018/1808).

żądanie” oraz postępującą konwergencję technologii medialnych, co wymaga dostosowania systemów nadzoru do nowych modeli konsumpcji treści⁴. Na gruncie krajowym skutkuje to koniecznością ewidencjonowania podmiotów świadczących audiowizualne usługi medialne w formie nieliniarnych przekazów zwłaszcza w środowiskach cyfrowych. Zgłoszenie do wykazu VoD podlega określonym wymaganiom formalnym oraz terminowym i powinno być dokonane z odpowiednim wyprzedzeniem przed rozpoczęciem udostępniania treści (nie później niż 14 dni przed rozpoczęciem emisji). Podmioty te mają również obowiązek aktualizowania danych w wykazie w przypadku zmian stanu faktycznego lub prawnego. Niezrealizowanie tego obowiązku obwarowane jest sankcją w postaci kary pieniężnej, którą może nałożyć Przewodniczący KRRiT zgodnie z art. 53c u.r.t.⁵.

W artykule przedstawiono analizę prawną obowiązku wpisu do wykazu VoD, w tym warunki, jakie muszą zostać spełnione, aby dany podmiot został uznany za dostawcę audiowizualnej usługi medialnej na żądanie, skutki prawne niewpisania się do wykazu oraz argumenty przemawiające za koniecznością ograniczenia obowiązku wpisu wyłącznie do takich dostawców usług medialnych na żądanie, które mają rzeczywiste znaczenie rynkowe i wpływ społeczny. W szczególności zwrócono uwagę na problem praktycznego zastosowania omawianych przepisów do indywidualnych, drobnych użytkowników platform wideo, takich jak YouTube czy TikTok, którzy w ramach swojej aktywności mogą realizować działalność kwalifikowaną jako nieliniarna usługa medialna. Przeanalizowane zostały także przesłanki prawne obowiązku wpisu do wykazu, charakter zgłoszenia, jego skutki. Szczególną uwagę poświęcono problemowi definicyjnemu, który decyduje o zakresie stosowania art. 47ca u.r.t., tj. ustaleniu, kto może zostać uznany za podmiot dostarczający audiowizualną usługę medialną na żądanie. Celem niniejszego opracowania jest nie tylko rekonstrukcja obowiązujących przepisów, ale także próba wskazania luk i niespójności w aktualnym stanie prawnym oraz ocena ich zgodności z celami unijnej regulacji, w tym z zasadą proporcjonalności i ochroną wolności twórczej.

⁴ Por. K. KŁAFKOWSKA-WAŚNIEWSKA, „Nowe formy usług medialnych a przesłanka odpowiedzialności redakcyjnej w dyrektywie o audiowizualnych usługach medialnych”, *Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Jagiellońskiego. Prace z Prawa Własności Intelektualnej* 2 (2014):112-133; K. KŁAFKOWSKA-WAŚNIEWSKA, „Elektroniczne wersje gazet i czasopism a audiowizualne usługi medialne w prawie Unii Europejskiej i w prawie polskie – glosa dla wyroku Trybunału Sprawiedliwości z dnia 21.10.2015 r. w sprawie C-374/14 New Media OnLine przeciwko Bundeskommunikations-senat”, *Europejski Przegląd Sądowy* 8 (2014):45-50.

⁵ Por. szerzej: E. CZARNY-DROŻDŻEJKO, „Problematyka rejestracji audiowizualnych usług medialnych na żądanie oraz platform udostępniania wideo”, *Roczniki Administracji i Prawa* 3 (2024): 119-148.

W celu analizy przedstawionego zagadnienia zastosowano przede wszystkim metodę dogmatycznoprawną, polegającą na interpretacji obowiązujących przepisów prawa krajowego oraz prawa Unii Europejskiej. Analiza objęła m.in. teksty normatywne (Ustawa o radiofonii i telewizji, rozporządzenie wykonawcze do ustawy, Dyrektywa 2010/13/UE oraz Dyrektywa 2018/1808). Ponadto zastosowano metodę analityczną, polegającą na dekonstrukcji poszczególnych przesłanek prawnych warunkujących obowiązek rejestracyjny oraz na zestawieniu ich z konkretnymi przypadkami działalności prowadzonej w środowisku cyfrowym. Uzupełnieniem była także krytyczna analiza piśmiennictwa, obejmująca zarówno publikacje z zakresu prawa mediów i prawa Unii Europejskiej, jak i opracowania dotyczące transformacji rynku usług audiowizualnych w dobie konwergencji technologicznej. Wskazane podejście pozwoli na wieloaspektowe ujęcie problematyki, uwzględniające nie tylko literalną treść przepisów, ale również ich funkcję, cel oraz praktyczne konsekwencje.

1. PODMIOT ŚWIADCZĄCY AUDIOWIZUALNĄ USŁUGĘ MEDIALNĄ NA ŻĄDANIE JAKO ZOBOWIĄZANY DO DOKONANIA WPISU DO WYKAZU PROWADZONEGO PRZEZ PRZEWODNICZĄCEGO KRRIT

Zgodnie z treścią art. 47ca ust. 1 u.r.t. obowiązkowi wpisu do wykazu prowadzonego przez Przewodniczącego KRRiT podlega podmiot dostarczający audiowizualną usługę medialną na żądanie. Podstawowym zagadnieniem determinującym zakres zastosowania tego przepisu, a tym samym obowiązku wpisu do wykazu, jest prawidłowe ustalenie, czy dana działalność mieści się w definicji pojęcia audiowizualnej usługi medialnej na żądanie, w ramach której prowadzona jest działalność gospodarcza. To właśnie od odpowiedzi na te pytania zależy, czy dany podmiot w ogóle podlega reżimowi zgłoszeniowemu oraz dalszym obowiązkom nadzorczym wynikającym z u.r.t.

Definicja audiowizualnej usługi medialnej na żądanie uregulowana została w treści art. 4 pkt 6a u.r.t., który stanowi: „Audiowizualną usługą medialną na żądanie jest usługa medialna świadczona w ramach prowadzonej w tym zakresie działalności gospodarczej, polegająca na publicznym udostępnianiu audycji audiowizualnych na podstawie katalogu ustalonego przez podmiot dostarczający usługę”.

Przytoczona powyżej definicja formułuje szereg warunków, które powinny być spełnione kumulatywnie, są nimi:

- działalność podmiotu polega na świadczeniu „usługi medialnej”;
- działalność realizowana jest w zakresie prowadzonej przez podmiot działalności gospodarczej;

- działalność polega na „publicznym udostępnianiu”;
- przedmiotem udostępniania są „audycje audiowizualne”;
- publiczne udostępnianie następuje na podstawie „katalogu”;
- katalog, na podstawie którego następuje udostępnianie, został „ustalony” przez podmiot dostarczający usługę⁶.

1.1. USŁUGA MEDIALNA

Wymienione powyżej w pkt 1 pojęcie „usługi medialnej” zdefiniowane zostało w art. 4 pkt 1 u.r.t. jako

usługa w postaci programu albo audiowizualnej usługi medialnej na żądanie, za którą odpowiedzialność redakcyjną ponosi jej dostawca i której podstawowym celem lub podstawowym celem jej dającej się oddzielić części jest dostarczanie przez sieci telekomunikacyjne ogółowi odbiorców audycji w celach informacyjnych, rozrywkowych lub edukacyjnych; usługą medialną jest także przekaz handlowy.

Zauważyć należy, że elementem definicji „audiowizualnej usługi medialnej na żądanie” jest pojęcie „usługi medialnej”, której definicja także odnosi się do pojęcia „audiowizualnej usługi medialnej na żądanie”, co skutkuje tzw. tautologią definicji.

1.2. DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZA

Szczególnie istotną kwestią, która determinuje krąg podmiotów zobowiązanych do dokonania zgłoszenia do wykazu, jest prowadzenie działalności gospodarczej, w ramach której realizowane jest świadczenie usługi medialnej. W praktyce istotne znaczenie ma precyzyjne rozróżnienie pomiędzy faktycznym prowadzeniem działalności gospodarczej a formalną rejestracją tej działalności w rejestrach publicznych, takich jak CEIDG czy KRS. Choć pojęcia te bywają

⁶ Adrian NIEWĘGŁOWSKI, Grzegorz KOZIEL, Dobrochna OSSOWSKA-SALAMONOWICZ, *et al.*, ed. *Ustawa o radiofonii i telewizji. Komentarz* (Warszawa: Wolters Kluwer, 2021), art. 4; Jacek SOB CZAK, *Radiofonia i telewizja. Komentarz* (Kraków: Wolters Kluwer, 2001), art. 4. Por. Ewelina DUDA-STAWORKO, „Pojęcie usługi platformy udostępniania wideo w prawie polskim i Unii Europejskiej”, *Przegląd Ustawodawstwa Gospodarczego* 12 (2022):36-46; Katarzyna CHAŁUBIŃSKA-JENTKIEWICZ, „Ochrona prywatności w audiowizualnych usługach medialnych na żądanie”, *Internetowy Kwartalnik Antymonopolowy i Regulacyjny* 7 (2015):86-99; Katarzyna CHAŁUBIŃSKA-JENTKIEWICZ i Mirosław KARPIUK, „Rozdział 4 Regulacja usług w mediach elektronicznych”, w: *Prawo nowych technologii. Wybrane zagadnienia*, red. Katarzyna Chałubińska-Jentkiewicz, Mirosław Karpiuk (Warszawa: Wolters Kluwer 2015), 137.

używane zamiennie, zwłaszcza w potocznym rozumieniu, z punktu widzenia prawa różnią się one co do funkcji, skutków prawnych oraz roli w ocenie spełniania obowiązków regulacyjnych. Zgodnie z art. 3 Ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców⁷, działalność gospodarcza to zorganizowana działalność zarobkowa wykonywana we własnym imieniu i w sposób ciągły. Co istotne, ustawodawca nie uzależnia uznania danej aktywności za działalność gospodarczą od faktu jej formalnej rejestracji w rejestrze przedsiębiorców. Innymi słowy, działalność gospodarcza może być prowadzona *de facto*, nawet jeśli podmiot nie dopełnił obowiązku rejestracyjnego. Fakt ten nie wyłącza jednak stosowania przepisów regulujących obowiązki związane z prowadzeniem takiej działalności⁸.

Należy nadmienić, że za działalność gospodarczą nie będzie uznawana działalność nieewidencjonowana, o której mowa w art. 5 ust. 1 Prawa przedsiębiorców. Przepis ten jednoznacznie stwierdza, że nie stanowi działalności gospodarczej działalność wykonywana przez osobę fizyczną, której przychód należny z tej działalności nie przekracza w żadnym miesiącu 75% kwoty minimalnego wynagrodzenia⁹.

W kontekście audiowizualnych usług medialnych na żądanie obowiązek wpisu do wykazu nie zależy od tego, czy podmiot został formalnie zarejestrowany jako przedsiębiorca, lecz od tego, czy faktycznie prowadzi działalność polegającą na dostarczaniu takiej usługi. Kluczowe jest tu kryterium funkcjonalne, a więc analiza, czy podmiot oferuje publicznie dostępny katalog treści audiowizualnych, w trybie „na żądanie”, na zasadach odpłatnych lub nieodpłatnych, w sposób zorganizowany i ciągły. Takie ujęcie znajduje również potwierdzenie w orzecznictwie sądów administracyjnych oraz stanowiskach doktryny, które wskazują, że brak rejestracji działalności gospodarczej nie zwalnia z obowiązku stosowania przepisów regulujących daną sferę działalności gospodarczej, jeżeli działalność ta jest faktycznie wykonywana. Podmiot nie może skutecznie uchylać się od wymogów ustawowych, takich jak zgłoszenie do wykazu audiowizualnych usług medialnych, argumentując, że formalnie nie figuruje w rejestrze przedsiębiorców, jeśli jego działania wypełniają materialne znamiona działalności gospodarczej. Z punktu widzenia nadzoru regulacyjnego, takie podejście ma na celu pozwolenie organowi (w tym przypadku Przewodniczącemu KRRiT) objąć zakresem obowiązków nie tylko formalnych przedsiębiorców, ale również podmioty działające poza rejestrami, co ma znaczenie w realiach rynku cyfrowego, na

⁷ Dz.U., 2024, nr 236.

⁸ Por. Leszek BIELECKI, Jan GOLA, Krzysztof HORUBSKI, *et al.*, „Komentarz do ustawy – Prawo przedsiębiorców”, w: *Konstytucja biznesu. Komentarz* (Warszawa: Wolters Kluwer, 2019), art. 3.

⁹ Por. Aldona PIETRZAK, ed., *Prawo przedsiębiorców. Komentarz* (Warszawa: Wolters Kluwer, 2019), art. 3; BIELECKI, GOLA, HORUBSKI, *et al.*, „Komentarz do ustawy – Prawo przedsiębiorców”, art. 5.

którym nierzadko dochodzi do prób obchodzenia obowiązków informacyjnych czy nadzorczych poprzez unikanie rejestracji.

W omawianym kontekście istotne jest również to, że, jak słusznie wskazuje E. Czarny-Drożdżejko, musi być to usługa świadczona w ramach prowadzonej w tym zakresie działalności gospodarczej:

Chodzi tu o specyficzną działalność gospodarczą, która polega na udostępnianiu katalogu audycji. Tak więc jeżeli kamieniarz na swojej stronie internetowej zamieści krótkie filmiki ze swoich wybudowanych budowli, płotów itp., to nie należy tego kwalifikować jako audiowizualnych usług na żądanie, nawet jeżeli będą ułożone w katalogu, gdyż kamieniarz nie prowadzi działalności gospodarczej polegającej na udostępnianiu audycji na żądanie. Z kolei jeżeli kosmetyczka będzie prowadziła swoją stronę internetową, na której będzie umieszczała filmiki, a jednocześnie będzie reklamowała określone produkty, z czego będzie miała nawet niewielki przychód, czy też będzie sponsorowana przez jakiegoś producenta kosmetyków, to jej działalność będzie działalnością gospodarczą polegającą na udostępnianiu w celach zarobkowych audiowizualnych usług medialnych na żądanie¹⁰.

1.3. PUBLICZNE UDOSTĘPNIANIE AUDIOWIZUALNEJ USŁUGI MEDIALNEJ NA ŻĄDANIE NA PODSTAWIE KATALOGU

Zgodnie z treścią art. 47ca ust. 1 u.r.t., obowiązek zgłoszenia do wykazu dotyczy wyłącznie przypadków, w których podmiot „rozpoczyna udostępnianie audiowizualnej usługi medialnej na żądanie publicznie”. Kluczowe znaczenie dla oceny, czy dana działalność podlega obowiązkowi wpisu, ma zatem rozumienie pojęcia publicznego udostępniania tej usługi. Zgodnie z art. 4 pkt 8a u.r.t., publicznym udostępnianiem audiowizualnej usługi medialnej na żądanie jest jej świadczenie w sposób umożliwiający ogółowi użytkowników, w wybranym przez nich momencie i na ich życzenie, odbiór wybranej przez nich audycji z katalogu udostępnionego w ramach takiej usługi. W myśl definicji wynikającej z art. 4 pkt 6 u.r.t., audiowizualna usługa medialna na żądanie to taka, która: „pozwala użytkownikowi na indywidualny wybór momentu i miejsca odbioru audycji z katalogu przygotowanego przez dostawcę usługi”. Element „publicznego udostępniania” został doprecyzowany w motywach i przepisach Dyrektywy 2010/13/UE, jak również w interpretacjach Komisji Europejskiej. Zgodnie z tymi źródłami, udostępnianie publiczne oznacza, że usługa jest skierowana do ogółu użytkowników, a nie do zamkniętego, prywatnego grona (np. grupy wewnętrznej

¹⁰ CZARNY-DROŹDŻEJKO, „Problematyka rejestracji audiowizualnych usług medialnych na żądanie oraz platform udostępniania wideo”, s. 124.

lub zamkniętej platformy edukacyjnej), że użytkownicy mają swobodny dostęp do treści z katalogu, niezależnie od tego, czy usługa jest odpłatna czy bezpłatna, że istnieje element redakcyjnej kontroli nad kształtem katalogu audycji. Nie ulega wątpliwości, że tę definicję realizują działające na rynku platformy streamingowe, takie jak np. Netflix, HBO Max, Player.pl, CDA Premium¹¹.

Pojawia się jednak pytanie, czy użytkownicy indywidualni, zamieszczający treści wideo na platformach, takich jak YouTube, Vimeo czy Facebook/X, powinni być uznani za dostawców audiowizualnej usługi medialnej na żądanie, a tym samym, czy ci użytkownicy podlegają obowiązkowi wpisu do wykazu. Dla odpowiedzi na to pytanie kluczowe znaczenie ma kryterium profesjonalnego charakteru działalności, z czym wiąże się omówiona powyżej przesłanka prowadzenia działalności gospodarczej oraz kwestia „redakcyjnej odpowiedzialności” podmiotu, czyli faktycznego decydowania o treści, układzie i dostępności katalogu udostępnionych audycji. Uznać więc należy, że użytkownik prowadzący np. kanał tematyczny na jednej z platform udostępniania wideo (np. YouTube, TikTok), który systematycznie publikuje i organizuje katalog treści audiowizualnych o charakterze informacyjnym, rozrywkowym lub edukacyjnym, decyduje o zawartości i dostępności zamieszczanych przez siebie treści, zarówno w zakresie wyboru treści, jak i ich posegregowania czy ułożenia. Taki podmiot, który sprawuje tak rozumianą kontrolę redakcyjną nad treściami, które rozpowszechnia, uznany będzie za dostawcę audiowizualnej usługi medialnej na żądanie w rozumieniu u.r.t.¹²

Zgodnie z art. 4 pkt 2 u.r.t., audycją audiowizualną jest ciąg ruchomych obrazów z dźwiękiem lub bez niego, stanowiący odrębną całość w stworzonym przez dostawcę usługi medialnej programie lub katalogu audycji publicznie udostępnianych w ramach audiowizualnej usługi medialnej na żądanie, zwanym dalej „katalogiem”. Główną cechą audiowizualnej usługi medialnej na żądanie jest to, że audycje udostępniane są publicznie na podstawie „katalogu”. Zgodnie ze słownikiem języka polskiego, słowo „katalog” oznacza:

¹¹ Por. Andrzej MATLAK, „Udostępnianie utworów na zamówienie indywidualnych odbiorców (tzw. VoD) w świetle dyrektywy o audiowizualnych usługach medialnych”, w: *Spory o własność intelektualną. Księga jubileuszowa dedykowana Profesorom Januszowi Barcie i Ryszardowi Markiewiczowi* (Warszawa: Wolters Kluwer, 2013), 539-570; NIEWĘGŁOWSKI, KOZIEL, OSSOWSKA-SALAMONOWICZ, *et al.*, ed., *Ustawa o radiofonii i telewizji*. art. 4; Elżbieta CZARNY-DROŹDŻEJKO, *Ustawa o radiofonii i telewizji. Komentarz* (Warszawa: Wolters Kluwer, 2014), art. 4.; SOB-CZAK, *Radiofonia i telewizja. Komentarz*, art. 4.

¹² Por. Lubos KUKLIS, „Media regulation at a distance: video-sharing platforms in AVMS Directive and the future of content regulation”, *Media Law 2* (2020):95-110, https://www.medialaws.eu/wp-content/uploads/2020/07/RDM_2_2020-Kuklis.pdf; Lorna WOODS, „Video-sharing platforms in the revised Audiovisual Media Services Directive”, *Communications Law 23*, nr 3 (2018):127-140, [https://repository.essex.ac.uk/23300/1/CL23.3\(Woods\)_accepted.pdf](https://repository.essex.ac.uk/23300/1/CL23.3(Woods)_accepted.pdf).

- uporządkowany spis przedmiotów określonego zbioru;
- uporządkowany zbiór plików komputerowych¹³.

Katalog audycji to nic innego jak uporządkowane zestawienie (lista, wykaz, spis) tychże audycji. Dla przykładu zamieszczone na portalach YouTube audycje są posegregowane w zakładki, a w ramach tych zakładek prezentowane są chronologicznie. W tym znaczeniu są one uporządkowane i tworzą katalog. To uporządkowanie jest dokonane na tyle, że pozwala realizować główną cechę opisywanej usługi medialnej na żądanie, którą jest swoboda podmiotu korzystającego z usługi w zakresie wyboru konkretnej audycji z katalogu oraz czasu i miejsca jej udostępnienia. Katalog, na podstawie którego następuje udostępnianie audycji, powinien zostać „ustalony” przez podmiot dostarczający usługę. Pod pojęciem „ustalenia” katalogu należy rozumieć przede wszystkim to, że podmiot dostarczający usługę:

- decyduje (dokonuje wyboru), jakie materiały audiowizualne zostaną zamieszczone w katalogu;
- decyduje o sposobie ich zestawienia w katalogu.

Stwierdzenie „podmiot decyduje o sposobie zestawienia audycji w katalogu” oznacza, że podmiot odpowiedzialny za przygotowanie katalogu ma swobodę w ustalaniu, jakie treści będą prezentowane, w jakiej kolejności, w jakim czasie i w jaki sposób.

Pojęcie „sposób zestawienia audycji” odnosi się do organizacji i struktury treści:

- wyboru tematów lub materiałów;
- kolejność emisji poszczególnych elementów katalogu;
- decyzji o tym, kiedy dana audycja zostanie nadana;
- stylu i formy prezentacji treści audycji.

Ta fraza, którą posłużył się ustawodawca, ma na celu podkreślenie kompetencji i niezależność podmiotu w kreowaniu ostatecznego kształtu usługi. Wymienione wyżej elementy składające się na pojęcie „ustalenia” katalogu należy widzieć przez pryzmat zasady samodzielności podmiotu dostarczającego usługę na żądanie wyrażonej w art. 47a. u.r.t., zgodnie z którym „Podmiot dostarczający audiowizualną usługę medialną na żądanie kształtuje katalog audycji samodzielnie i ponosi odpowiedzialność za jego treść, co nie narusza przepisów dotyczących odpowiedzialności innych osób za treść poszczególnych audycji, reklam lub innych przekazów”¹⁴. Na przykładzie portalu YouTube można stwierdzić, że użytkownik tego portalu ma jedynie ograniczoną kontrolę nad tym, w jakiej

¹³ <https://sjp.pwn.pl/sjp/katalog;2563160.html> (dostęp: 15.09.2025).

¹⁴ Por. CHAŁUBIŃSKA-JENTKIEWICZ, „Ochrona prywatności w audiowizualnych usługach medialnych na żądanie”, 86-99; NIEWĘGŁOWSKI, KOZIEL, OSSOWSKA-SALAMONOWICZ, *et al.*, ed., *Ustawa o radiofonii i telewizji*, art. 47(a).

kolejności jego filmy będą prezentowane na jego kanale, choć domyślnie platforma wyświetla je w kolejności przesłania (od najnowszego do najstarszego).

Możliwości użytkownika zależą jednak od tego, jak skonfiguruje swój kanał. Co do zasady YouTube automatycznie pokazuje filmy na stronie głównej kanału w kolejności chronologicznej. Ta kolejność nie może być bezpośrednio zmieniona w tej sekcji. Jednak użytkownik może tworzyć „playlisty”, w których samodzielnie ustala kolejność wyświetlanych filmów. Playlisty pozwalają grupować filmy tematycznie lub w dowolnej, wybranej przez użytkownika kolejności. W ten sposób można promować wybrane filmy w określonym układzie. YouTube umożliwia personalizację wyglądu strony głównej kanału (w sekcji „Dostosowanie kanału” w Studio YouTube). Użytkownik może:

- dodawać różne sekcje (np. wybrane playlisty, popularne filmy, filmy według tematów);
- wybierać, który film pojawi się jako zwiastun dla nowych widzów lub wyróżniony film dla stałych subskrybentów.

W widoku „Filmy” użytkownicy odwiedzający kanał mogą sortować filmy w zależności od różnych kryteriów (np. najnowsze, najstarsze, najpopularniejsze). To jednak zależy od preferencji widza, a nie ustawień właściciela kanału. Jak więc wynika z opisu właściwości technicznych portalu YouTube, właściciel konta, świadczący usługę na żądanie, ma ograniczoną kontrolę nad domyślną sekcją wyświetlającą filmy chronologicznie, może jednak tworzyć playlisty oraz personalizować stronę główną kanału, aby nadać swojemu kanałowi indywidualny układ i prezentować filmy w wybranej kolejności. Mimo że właściciel konta świadczący usługę na żądanie ma ograniczoną kontrolę nad sposobem zestawienia audycji na swoim kanale, to jednak zachowuje on możliwość decydowania, jakie materiały audiowizualne zostaną zamieszczone w katalogu oraz częściowo (w zakładce playlisty) może je dowolnie zestawiać, dodatkowo może personalizować stronę główną kanału. Wydaje się, że wskazane cechy pozwalają uznać, że spełniona jest także ostatnia z przesłanek usługi medialnej na żądanie, którą jest to, że katalog, na podstawie którego następuje udostępnianie audycji, został „ustalony” przez podmiot dostarczający usługę¹⁵.

Jak wynika więc z przeprowadzonej analizy, jeżeli użytkownik platformy (twórca/operator kanału) prowadzi działalność gospodarczą, udostępnia publicznie prezentowane na portalu treści, działa jako dostawca audiowizualnej usługi medialnej na żądanie i podlega obowiązkowi wpisu do wykazu. Tak więc to nie YouTube jako platforma jest objęta obowiązkiem wpisu na gruncie art. 47ca,

¹⁵ Por. Grzegorz PIETRAS, *100 kroków do lepszego kanału YouTube*, dostęp 15.09.2025, <https://www.rejestracjamp.pl/pobierz2/100-krokow-do-lepszego-kanal-youtube.pdf?o=23eb>.

lecz jej użytkownik (użytkobiorca hostingu) po spełnieniu opisanych wyżej ustawowych warunków.

2. PROBLEM PRAWIDŁOWEJ IMPLEMENTACJI OBOWIĄZKU REJESTRACJI PODMIOTÓW DOSTARCZAJĄCYCH AUDIOWIZUALNE USŁUGI MEDIALNE W ŚWIETLE DYREKTYWY O AUDIOWIZUALNYCH USŁUGACH MEDIALNYCH NR 2010/13/UE Z DNIA 10 MARCA 2010 R. ZMIENIONEJ DYREKTYWĄ NR 2018/1808

Jak wynika z pierwszego motywu preambuły Dyrektywy 2018/1808, wzrost znaczenia nowego rodzaju treści, jak krótkie formy wideo czy też różnego rodzaju audycje tworzone przez użytkowników, dostarczane poprzez platformy służące do udostępniania wideo, jak też przez wszelkiego rodzaju serwisy społecznościowe, spowodował istotną zmianę rynku mediów audiowizualnych¹⁶.

Z analizy treści Dyrektywy wynika, że celem wprowadzenia obowiązku rejestracyjnego nowych form przekazu audiowizualnego, realizowanego za pośrednictwem platform internetowych, jest zapobieganie prezentowaniu bezprawnych oraz szkodliwych treści kierowanych do szerokich grup odbiorców. Ten obowiązek nie może być jednak, na co zwraca uwagę prawodawca unijny, zbyt szeroki, aby nie ograniczał praw podstawowych twórców oraz odbiorców treści (m.in. prawa do wolności ekspresji, twórczości artystycznej i naukowej oraz wolności komunikowania się; por. motyw piąty preambuły Dyrektywy 2018/1808). W polskim porządku prawnym, będący wynikiem implementacji wyżej wspomnianej Dyrektywy, art. 47ca u.r.t., przewidujący opisywany tu obowiązek rejestracyjny,

¹⁶ Głównym celem Dyrektywy 2010/13/UE nie było regulowanie funkcjonowania serwisów społecznościowych, gdyż te co do zasady służą jako narzędzie do komunikowania się między użytkownikami. Por. Max van DRUNEN, „The post editorial control era: How EU media law matches platforms’ organisational control with cooperative responsibility”, *The Journal of Media Law* 12, nr 2 (2020):166-190, <https://doi.org/10.1080/17577632.2020.1796067>. Media społecznościowe w pewnych sytuacjach pełnią podobne funkcje do tradycyjnych usług medialnych, jeśli zostaną w odpowiedni sposób zaadaptowane. W ramach tego rodzaju usług mogą pojawić się problemy związane z prezentowaniem przemocy, mowy nienawiści oraz treści, które są nieodpowiednie dla dzieci. Stąd włączenie ich w system usług, które Dyrektywa 2010/13/UE obejmuje swą regulacją, należy ocenić jako uzasadnione. Por. KUKLIS, „Media regulation at a distance”, 95-110; WOODS, „Video-sharing platforms in the revised Audiovisual Media Services Directive”, 127-140; Grzegorz TYLEC, „Content Blocking in Light of the Polish Broadcasting Act and the Digital Services Act (DSA) – Comments on the Mutual Relationship of the Acts”, w: *Social Communications Media – From Deregulation to Re-regulation*, red. Katarzyna Chałubińska-Jentkiewicz i Monika Nowikowska (Maribor: Institute for Local Self-Government, 2024), 115-126, <https://doi.org/10.4335/2024.2>.

został wprowadzony Ustawą z 11 sierpnia 2021 r. o zmianie ustawy o radiofonii i telewizji oraz ustawy o kinematografii¹⁷.

W treści motywu czwartego preambuły Dyrektywy 2018/1808 wskazano, że nowe formy komunikacji, zwłaszcza serwisy społecznościowe, powinny zostać objęte zakresem regulacji Dyrektywy 2010/13/UE. Jak wynika z analizy motywów czwartego oraz piątego preambuły Dyrektywy 2018/1808, zakresem obowiązku rejestracyjnego powinny zostać objęte tylko takie nowe formy audiowizualne, które:

- mogą konkurować z tradycyjnymi mediami audiowizualnymi rozpowszechnianymi w ramach nadań telewizyjnych o tę samą „znaczną” grupę odbiorców;
- mogą rywalizować z nadaniami telewizyjnymi o tej samej wielkości przychodu, co tradycyjne nadania telewizyjne;
- mają dużą siłę oddziaływania, przez co umożliwiają *łatwe kształtowanie i wpływanie na opinie innych użytkowników*;
- mają za główny (a nie tylko uboczny) cel dostarczanie audiowizualnych treści o charakterze informacyjnym, edukacyjnym, rozrywkowym¹⁸.

Jako konkurencyjne do rozpowszechniania telewizyjnego uznać należy działalność tylko takich dostawców usług wideo, którzy rywalizują o tych samych odbiorców i o te same przychody, co nadawcy telewizyjni.

Szczególnie istotne jest to, że wskazane wcześniej ograniczenie, wynikające z motywu czwartego preambuły Dyrektywy 2018/1808, zostało zaimplementowane do polskiego porządku prawnego jedynie częściowo. O ile, jak wyżej wskazano, wymóg prowadzenia działalności gospodarczej wprowadzony został wyraźnie w treści art. 4 pkt 6a u.r.t., o tyle ograniczenie rejestracji dla podmiotów, których działalność ma niewielką siłę oddziaływania i nie stanowi konkurencji dla nadań telewizyjnych, w praktyce nie zostało zrealizowane, mimo że było to wolą polskiego ustawodawcy. Jak bowiem wynika z treści art. 47ca ust. 6 u.r.t. w rozporządzeniu wykonawczym, wydanym na podstawie tego przepisu przez Krajową Radę Radiofonii i Telewizji, powinien zostać szczegółowo określony zakres podmiotów prowadzących działalność gospodarczą w zakresie usług audiowizualnych na żądanie, ale niepodlegających obowiązkowi wpisu do rejestru. Art. 47ca ust. 6 u.r.t. bowiem stanowi:

¹⁷ Dz.U. z 2021 r. poz. 1722 ze zm.

¹⁸ Zob. motywy czwarty i piąty preambuły Dyrektywy 2018/1808. Por. *Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów – Strategia jednolitego rynku cyfrowego dla Europy, Bruksela 6.5.2015 r., COM (2015) 192 final*, dostęp 15.09.2025, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/pl/ALL/?uri=celex:52015DC0192>.

Krajowa Rada określi, w drodze rozporządzenia, wzór wykazu audiowizualnych usług medialnych na żądanie i wzór zgłoszenia o wpis do wykazu, uwzględniając konieczność prowadzenia wykazu oraz zgłaszania do niego wniosków w systemie teleinformatycznym, konieczność zapewnienia przejrzystości i kompletności informacji znajdujących się w wykazie oraz nienakładania na podmioty dostarczające audiowizualne usługi medialne na żądanie nadmiernych utrudnień w zakresie wykonywanej działalności.

Jak wynika z przytoczonej regulacji prawnej, stanowiącej delegację ustawową dla KRRiT do wydania rozporządzenia wykonawczego, wolą polskiego ustawodawcy było, aby to rozporządzenie zawierało szczegółową regulację prawną dotyczącą ograniczenia zakresu obowiązku rejestracji audiowizualnych usług medialnych na żądanie (wymóg prowadzenia działalności gospodarczej wprowadzony został wyraźnie w treści art. 4 pkt 6a u.r.t. definiującego samą audiowizualną usługę medialną na żądanie). Zadaniem KRRiT było więc wprowadzenie dodatkowych włączeń, poza te wynikające wprost z ustawy (jak wymóg prowadzenia działalności gospodarczej), aby „nie nakładać na podmioty dostarczające audiowizualne usługi medialne na żądanie nadmiernych utrudnień w zakresie wykonywanej działalności”. Wykładnia gramatyczna tego przepisu (podobnie jak wykładnia celowościowa i systemowa, o czym niżej) prowadzi do wniosku, że powinny to być jakieś dodatkowe wyłączenia, inne niż kryterium prowadzenia działalności gospodarczej.

Konieczność wprowadzenia tego rodzaju ograniczeń do polskiego porządku prawnego wynika, jak wykazano wcześniej, z treści Dyrektywy 2018/1808. Taka też była wola polskiego ustawodawcy, który obowiązek ten scedował na KRRiT i zobowiązał ten organ do wydania stosownego rozporządzenia w tej kwestii. Konieczność ograniczenia opisywanego obowiązku jedynie do wybranej grupy największych platform (przedsiębiorców) wynika także ze zdrowego rozsądku i założenia, że przy wykładni obowiązujących przepisów należy zakładać, że ustawodawca jest „racjonalny”. Mając na uwadze to, jak duża liczba przedsiębiorców może podlegać opisywanemu obowiązkowi, powinien zostać on ograniczony jedynie do grupy tych największych. W przeciwnym razie prowadzenie wykazu może być utrudnione, a kontrola podmiotów zarejestrowanych – niewykonalna przy aktualnych możliwościach działania podmiotu regulacyjnego, jakim jest KRRiT. Jak wynika ze sprawozdania KRRiT za 2024 rok:

Do końca 2024 r. wpłynęły 142 zgłoszenia o wpis do wykazu VoD. Przewodniczący KRRiT, na podstawie tych i wcześniejszych zgłoszeń, wydał 183 postanowienia o wpisie do wykazu VoD (...). Obecnie w wykazie znajduje się 659 wpisów dotyczących usług VoD i 14 wpisów dotyczących platform VSP. KRRiT szacuje,

że obowiązkiem zgłoszenia do wykazu objętych jest od kilku do kilkunastu tysięcy twórców internetowych, umieszczających swoje audycje lub składające się z nich katalogi na platformach VSP (m.in. YouTube, Tik Tok, Facebook, Instagram). Według danych przedstawionych podczas konferencji IAB HowTo: Nowe horyzonty w influencer marketingu, w Polsce działa ponad 700 tys. influencerów z ponad 1000 obserwujących, a liczba influencerów z ponad 10 tys. obserwujących wynosi 74 tys.¹⁹

Odnotowania wymaga, że podmioty zarejestrowane w wykazie VoD zobowiązane są zadośćuczynić specyficznym obowiązkom dotyczącym udogodnień technologicznych dla osób niepełnosprawnych (zob. art. 47g u.r.t.)²⁰. Zauważyć należy, że takie obowiązki będą w stanie zrealizować jedynie większe podmioty. Ich realizacja może okazać się niemożliwa dla drobnych przedsiębiorców. Szeroko zakreślony krąg podmiotów zobowiązanych do dokonania rejestracji w wykazie VoD będzie więc zniechęcać lub wręcz odstraszać od podejmowania działalności gospodarczej artystycznej lub dziennikarskiej w Internecie. To zaś może uzasadniać zarzut ograniczenia wolności słowa, wymiany informacji, swobody twórczości lub nieuzasadnione ograniczenie swobody prowadzenia działalności gospodarczej. Wątpliwości tego rodzaju zostały przedstawione w stanowisku Rzecznika Praw Obywatelskich, który w swym piśmie skierowanym do Przewodniczącego KRRiT z dnia 4 marca 2022 roku poprosił go o wyjaśnienia w kwestii opisywanej w niniejszym artykule²¹. W swej odpowiedzi Przewodniczący KRRiT stwierdził, że ograniczenie obowiązku rejestracyjnego jedynie do podmiotów posiadających status przedsiębiorców jest wystarczające²².

Należy odnotować, że postulowane w niniejszym artykule ograniczenie obowiązku rejestracji podmiotów świadczących audiowizualne usługi medialne na żądanie zostało wprowadzane w innych krajach UE. Dla przykładu w Holandii regulator, jakim jest Urząd ds. Mediów (*Commissariaat voor de Media*), od 1 lipca 2022 roku obowiązkiem rejestracji objął jedynie platformy, które obserwuje lub subskrybuje co najmniej 500 tys. internautów. Tylko takie podmioty (dostawcy)

¹⁹ Tak wynika ze sprawozdania KRRiT z działalności za 2024 r. Zob. <https://www.gov.pl/web/krrit/sprawozdania-i-informacja-z-dzialalnosci-w-2024-roku> (dostęp: 15.09.2025).

²⁰ Por. Katarzyna KŁAFKOWSKA-WAŚNIEWSKA, „Zapewnienie dostępności audiowizualnych usług medialnych dla osób z niepełnosprawnością sensoryczną”, w: *Swobodny przepływ audiowizualnych usług medialnych na żądanie w Unii Europejskiej* (Warszawa: Wolters Kluwer, 2016), 348.

²¹ Por. <https://bip.brpo.gov.pl/pl/content/rpo-krrit-video-vod-media-spolecznosciowe-rejestracja> (dostęp: 15.09.2025).

²² Por. https://bip.brpo.gov.pl/sites/default/files/2022-03/Odpowiedz_KRRiT_10.03.2022.pdf (dostęp: 15.09.2025).

są prawnie zobowiązane do zarejestrowania się w niderlandzkim Urzędzie ds. Mediów. Jak wskazano na stronie internetowej Regulatora, z czasem jednak próg obserwowanych lub też subskrybujących zostanie obniżony.

3. ALTERNATYWNE DLA USTAWY O RADIOFONII I TELEWIZJI ROZWIĄZANIA PRAWNE ZABEZPIECZAJĄCE ZGODNOŚĆ Z PRAWEM MEDIALNYCH USŁUG NIELINEARNYCH

Postulowane tu ograniczenie obowiązku rejestracyjnego jedynie do tych podmiotów, które mają realną siłę oddziaływania społecznego, nie stwarza ryzyka propagowania mowy nienawiści, dyskryminacji, promowania treści nieodpowiednich dla osób małoletnich lub naruszenia innych dóbr prawnych. Dzieje się tak dlatego, że prezentacja tego rodzaju treści w internecie podlega ograniczeniom wynikającym z szeregu innych aktów prawnych, jakimi są m.in. Akt o usługach cyfrowych (Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/2065 z dnia 19 października 2022 r.), Rozporządzenie w sprawie treści o charakterze terrorystycznym online (Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/784 z dnia 29 kwietnia 2021 r.) oraz Kodeks postępowania w zakresie zwalczania nielegalnego nawoływania do nienawiści w Internecie²³.

Szczególnie istotny w niniejszym kontekście jest Akt o usługach cyfrowych, który stanowi alternatywne dla u.r.t. ograniczenie dla bezprawnych treści w internecie. Analizując regulacje prawne u.r.t. po nowelizacji z 11 sierpnia 2021 roku, można odnieść wrażenie, że regulacje prawne tych dwu aktów „nakładają się” oraz że regulują one po części tę samą sferę rynku usług cyfrowych, którą jest działalność platform internetowych oraz platform video świadczących usługi pośrednictwa internetowego. Zauważyć jednak należy, że prawodawca unijny, tworząc przepisy o usługach cyfrowych, przyjął założenie, że regulacje prawne w nim zawarte będą stosowane, gdy określone zagadnienie nie zostało już uregulowane przez dyrektywę o audiowizualnych usługach medialnych. Można więc stwierdzić, że Dyrektywa o audiowizualnych usługach medialnych, a tym samym implementująca jej postanowienia do polskiego porządku prawnego u.r.t., stanowi *lex specialis* wobec Aktu o usługach cyfrowych²⁴.

²³ Por. szerzej: Grzegorz TYLEC, „Ograniczenia mowy nienawiści w świetle regulacji prawnych obejmujących jednolity rynek usług cyfrowych”, w: *Prawna kwalifikacja mowy nienawiści – krajowe i europejskie uwarunkowania nadużycia wolności wypowiedzi*, red. Joanna Taczowska-Olszewska (Warszawa: Wolters Kluwer, 2024), 307-349.

²⁴ Por. TYLEC, „Content Blocking in Light of the Polish Broadcasting Act and the Digital Services Act (DSA)”, 115-126; Iiaria BURI i Joris van HOBOKEN, *The Digital Services Act (DSA)*

W jednym z motywów Rozporządzenia czytamy:

Rozporządzenie stanowi uzupełnienie obowiązujących przepisów sektorowych i nie wpływa na stosowanie obowiązujących przepisów prawa Unii regulujących określone aspekty świadczenia usług społeczeństwa informacyjnego, które mają zastosowanie jako *lex specialis*. Przykładowo nadal będą miały zastosowanie obowiązki dotyczące treści audiowizualnych i handlowych przekazów audiowizualnych określone w Dyrektywie 2010/13/WE, zmienionej dyrektywą (UE) 2018/1808, dotyczącej dostawców platformy udostępniania wideo („dyrektywa o audiowizualnych usługach medialnych”). Niniejsze rozporządzenie ma jednak zastosowanie do takich dostawców w stopniu, w jakim nie mają do nich zastosowania bardziej szczegółowe przepisy określone w dyrektywie o audiowizualnych usługach medialnych lub innych unijnych aktach prawnych.

Wynika z tego, że podmioty świadczące audiowizualne usługi medialne w internecie, oprócz u.r.t., będą zobowiązane podporządkować się także regulacjom unijnego Aktu o usługach cyfrowych w zakresie, w jakim nie są one uregulowane Dyrektywą. Dla przykładu jeśli podmiot będzie prowadził w internecie platformę udostępniania video, ale będzie to poza zakresem działalności gospodarczej i w związku z tym u.r.t. nie będzie go dotyczyć, zawsze będzie on związany regulacjami Aktu o usługach cyfrowych.

Dodatkowym argumentem uzasadniającym wyłączenie z obowiązku rejestracji podmiotów świadczących usługi medialne, których zakres działalności ma mniejszy rozmiar, jest to, że w ostatnich latach ukształtowała się praktyka tzw. samoograniczenia treści medialnych, której przykładem jest opisany wyżej Kodeks postępowania w zakresie zwalczania nielegalnego nawoływania do

proposal: a critical overview, DSA Observatory 20 (b.m.w.: b.w., 2021); Miriam BUITEN, „The Digital Services Act: from intermediary liability to platform regulation”, *Journal of Intellectual Property, Information Technology and Electronic Commerce Law* 12 (2021):361. Por. Folkert WILMAN, „The EU’s system of knowledge-based liability for hosting service providers in respect of illegal user content – between the e-Commerce Directive and the Digital Services Act”, *Journal of Intellectual Property, Information Technology and Electronic Commerce Law* 3 (2021): 2190; Folkert WILMAN, *Between preservation and clarification: The evolution of the DSA’s liability rules in light of the CJEU’s case law*, *Verfassungsblog 2 November 2022*, dostęp 15.09.2025, <https://verfassungsblog.de/dsa-preservation-clarification/>; Folkert WILMAN, *The responsibility of online intermediaries for illegal user content in the EU and the US* (Cheltenham: Edward Elgar, 2020), 28-32; Joris van HOBOKEN, JoaoPedro QUINTAS, Joost POORT i Nico van EIJCK, *Hosting intermediary services and illegal content online: an analysis of the scope of Article 14 ECD in light of developments in the online service landscape*, s. 31-37, dostęp 15.09.2025, <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/7779caca-2537-11e9-8d04-01aa75ed71a1/language-en>.

nienawiści w internecie²⁵. W związku z tym obecnie kontrolę mającą na celu blokowanie treści nielegalnych stosuje przeważająca część platform internetowych. Materiał video, zamieszczany przez użytkownika, poddawany jest weryfikacji przez działający na niej system filtrujący bezprawne treści (jak np. działający na YouTube system Content ID). Obowiązujące użytkowników zasady (wynikające z regulaminów wewnętrznych platform internetowych) nakładają także dodatkowe obowiązki np. w zakresie odpowiedniego oznaczenia treści (np. czy materiał jest przeznaczony dla dzieci). Użytkownicy portalu, co także wynika z regulaminów wewnętrznych platform, mają dodatkowo zagwarantowaną możliwość zgłaszania treści niezgodnych z prawem lub naruszających tzw. zasady społeczności. Należy podkreślić, że te wewnętrzne mechanizmy samoograniczenia mediów w dużej mierze gwarantują zgodność z prawem publikowanych na platformach video treści.

ZAKOŃCZENIE

Przeprowadzona analiza pozwala sformułować kilka kluczowych wniosków dotyczących zakresu, konstrukcji oraz praktycznego znaczenia obowiązku wpisu do wykazu, o którym mowa w art. 47ca u.r.t. Po pierwsze, wykładnia przepisów prowadzi do konkluzji, że odpowiedź na pytanie, czy twórcy działający na platformach video, takich jak YouTube czy TikTok, są objęci obowiązkiem wpisu do wykazu, wymaga każdorazowej, indywidualnej oceny stanu faktycznego. Po drugie, obecna konstrukcja przepisów budzi zastrzeżenia z punktu widzenia zasady proporcjonalności, ponieważ może prowadzić do objęcia obowiązkiem administracyjnym także drobnych twórców nieprowadzących działalności profesjonalnej ani zarobkowej, a jedynie dzielących się swoją twórczością lub pasją w przestrzeni cyfrowej. W takich przypadkach nałożenie obowiązku wpisu do wykazu może być nadmierne i nieadekwatne do celu regulacji, jakim jest nadzór nad profesjonalnym rynkiem audiowizualnym. Obowiązujące przepisy nie zawierają jasnego kryterium pozwalającego na odróżnienie działalności hobbystycznej (np. amatorskich kanałów YouTube) od działalności profesjonalnej o charakterze medialnym. Wydaje się, że samo kryterium prowadzenia działalności gospodarczej jest tutaj niewystarczające. Taka luka interpretacyjna naraża na obowiązek rejestracyjny także twórców niezwiązanych z rynkiem audiowizualnym w tradycyjnym rozumieniu, co może prowadzić do nadregulacji. Tym bardziej, że, jak wykazano powyżej, publikowane w ramach internetowych platform video treści

²⁵ TYLEC, „Ograniczenia mowy nienawiści w świetle regulacji prawnych obejmujących jednolity rynek usług cyfrowych”, 307-349.

podlegają kontroli wynikającej także z innych regulacji prawnych. Sam fakt istnienia obowiązku administracyjnego (zgłoszenie, aktualizacji danych) pod sankcją kary finansowej może zniechęcać osoby fizyczne i mniejsze podmioty do publikowania treści audiowizualnych, co stanowi potencjalne ograniczenie wolności wypowiedzi i działalności twórczej w środowisku cyfrowym. W podsumowaniu warto dodać, że istniejący obecnie, szeroko zakreślony obowiązek rejestracyjny, przekracza możliwości KRRiT w zakresie jego realnej kontroli. Polski organ regulacyjny nie dysponuje instrumentami pozwalającymi na kontrolę setek tysięcy kont użytkowników platform video w celu weryfikacji obowiązku rejestracyjnego, o jakim tu mowa. Po trzecie, należy podkreślić potrzebę doprecyzowania zakresu stosowania art. 47ca u.r.t., w szczególności poprzez wyraźne wyłączenie z obowiązku rejestracyjnego podmiotów, których zasięgi nie są duże. W świetle powyższego należy postulować dokonywanie interpretacji omawianego przepisu w sposób zawężający jego zakres wyłącznie do podmiotów, które faktycznie uczestniczą w rynku medialnym jako profesjonalni dostawcy usług audiowizualnych, zgodnie z celami Dyrektywy 2010/13/UE oraz jej nowelizacji z 2018 roku. W przeciwnym razie istnieje ryzyko nadmiernej reglamentacji działalności twórczej w środowisku cyfrowym, co może naruszać konstytucyjne wolności słowa i działalności artystycznej.

BIBLIOGRAFIA

- BIELECKI, Leszek, Jan GOLA, Krzysztof HORUBSKI, *et al.*, „Komentarz do ustawy – Prawo przedsiębiorców”, w: *Konstytucja biznesu. Komentarz*, 27-256. Warszawa: Wolters Kluwer, 2019.
- BUITEN, Miriam. „The Digital Services Act: from intermediary liability to platform regulation”. *Journal of Intellectual Property, Information Technology and Electronic Commerce Law* 12 (2021):361-380.
- BURI, Iiaria i Joris van HOBOKEN. *The Digital Services Act (DSA) proposal: a critical overview*, DSA Observatory 20. b.m.w.: b.w., 2021.
- CHAŁUBIŃSKA-JENTKIEWICZ, Katarzyna KARPIUK i Mirosław KARPIUK. „Rozdział 4 Regulacja usług w mediach elektronicznych”. W: *Prawo nowych technologii. Wybrane zagadnienia*, red. Katarzyna Chałubińska-Jentkiewicz i Mirosław Karpiuk, 137-174. Warszawa: Wolters Kluwer, 2015.
- CHAŁUBIŃSKA-JENTKIEWICZ, Katarzyna. „Ochrona prywatności w audiowizualnych usługach medialnych na żądanie”. *Internetowy Kwartalnik Antymonopolowy i Regulacyjny* 7 (2015):86-99.
- CZARNY-DROŹDŹEJKO, Elżbieta. „Problematyka rejestracji audiowizualnych usług medialnych na żądanie oraz platform udostępniania wideo”. *Roczniki Administracji i Prawa* 3 (2024):119-148.
- CZARNY-DROŹDŹEJKO, Elżbieta. *Ustawa o radiofonii i telewizji. Komentarz*. Warszawa: Wolters Kluwer, 2014.

- DRUNEN, Max van. „The post editorial control era: How EU media law matches platforms’ organisational control with cooperative responsibility”. *The Journal of Media Law* 12, nr 2 (2020):166-190. <https://doi.org/10.1080/17577632.2020.1796067>.
- DUDA-STAWORKO, Ewelina. „Pojęcie usługi platformy udostępniania wideo w prawie polskim i Unii Europejskiej”. *Przegląd Ustawodawstwa Gospodarczego* 12 (2022):36-46.
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2010/13/UE z dnia 10 marca 2010 r. w sprawie koordynacji niektórych przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych państw członkowskich dotyczących świadczenia audiowizualnych usług medialnych. Dz.U.UE Nr L 95 z 15 kwietnia 2010 r.
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2018/1808 zmieniającą Dyrektywę 2010/13/UE w sprawie koordynacji niektórych przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych państw członkowskich dotyczących świadczenia audiowizualnych usług medialnych. Dz.U. Nr L 303, z 28 listopada 2018 r.
- HOBOKEN, Joris van, JoaoPedro QUINTAS, Joost POORT i Nico van EIJCK. *Hosting intermediary services and illegal content online: an analysis of the scope of Article 14 ECD in light of developments in the online service landscape*, 31-37. Dostęp 15.09.2025. <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/7779caca-2537-11e9-8d04-01aa75ed71a1/language-en>.
- KŁAFKOWSKA-WAŚNIOWSKA, Katarzyna. „Elektroniczne wersje gazet i czasopism a audiowizualne usługi medialne w prawie Unii Europejskiej i w prawie polskie – glosa dla wyroku Trybunału Sprawiedliwości z dnia 21.10.2015 r. w sprawie C-374/14 New Media OnLine przeciwko Bundeskommunikationssenat”. *Europejski Przegląd Sądowy* 8 (2014):45-50.
- KŁAFKOWSKA-WAŚNIOWSKA, Katarzyna. „Nowe formy usług medialnych a przesłanka odpowiedzialności redakcyjnej w dyrektywie o audiowizualnych usługach medialnych”. *Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Jagiellońskiego. Prace z Prawa Własności Intelektualnej* 2 (2014):112-133.
- KŁAFKOWSKA-WAŚNIOWSKA, Katarzyna. „Zapewnienie dostępności audiowizualnych usług medialnych dla osób z niepełnosprawnością sensoryczną”. W: *Swobodny przepływ audiowizualnych usług medialnych na żądanie w Unii Europejskiej*, 348-352. Warszawa: Wolters Kluwer, 2016.
- Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów – Strategia jednolitego rynku cyfrowego dla Europy, Bruksela 6.5.2015 r., COM (2015) 192 final*. Dostęp 15.09.2025. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/pl/ALL/?uri=celex:52015DC0192>.
- KUKLIS, Lubos. „Media regulation at a distance: video-sharing platforms in AVMS Directive and the future of content regulation”. *Media Law* 2 (2020):95-110. https://www.medialaws.eu/wp-content/uploads/2020/07/RDM_2_2020-Kuklis.pdf.
- MATLAK, Andrzej. „Udostępnianie utworów na zamówienie indywidualnych odbiorców (tzw. VoD) w świetle dyrektywy o audiowizualnych usługach medialnych”. W: *Spory o własność intelektualną. Księga jubileuszowa dedykowana Profesorom Januszowi Barcie i Ryszardowi Markiewiczowi*, 539-570. Warszawa: Wolters Kluwer, 2013.
- NIEWĘGŁOWSKI, Adrian, Grzegorz KOZIEL, Dobrochna OSSOWSKA-SALAMONOWICZ, et al. Ed. *Ustawa o radiofonii i telewizji. Komentarz*. Warszawa: Wolters Kluwer, 2021.

- PIETRAS, Grzegorz. *100 kroków do lepszego kanału YouTube*. Dostęp 15.09.2025. <https://www.rejestracjamp.pl/pobierz2/100-krokow-do-lepszego-kanal-youtube.pdf?o=23eb>.
- PIETRZAK, Aldona. Ed. *Prawo przedsiębiorców. Komentarz*. Warszawa: Wolters Kluwer, 2019.
- SOBCZAK, Jacek. *Radiofonia i telewizja. Komentarz*. Kraków: Wolters Kluwer, 2001.
- TYLEC, Grzegorz. „Content Blocking in Light of the Polish Broadcasting Act and the Digital Services Act (DSA) – Comments on the Mutual Relationship of the Acts”. W: *Social Communications Media – From Deregulation to Re-regulation*, red. Katarzyna Chałubińska-Jentkiewicz i Monika Nowikowska, 115-126. Maribor: Institute for Local Self-Government Maribor, 2024. <https://doi.org/10.4335/2024.2>.
- TYLEC, Grzegorz. „Ograniczenia mowy nienawiści w świetle regulacji prawnych obejmujących jednolity rynek usług cyfrowych”. W: *Prawna kwalifikacja mowy nienawiści – krajowe i europejskie uwarunkowania nadużycia wolności wypowiedzi*, red. Joanna Taczkowska-Olszewska, 307-349. Warszawa: Akademia Wymiaru Sprawiedliwości, 2024.
- Ustawa z 11 sierpnia 2021 r. o zmianie ustawy o radiofonii i telewizji oraz ustawy o kinematografii. Dz.U. z 2021 r. poz. 1722 ze zm.
- Ustawa z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji. Dz.U. z 2022 r. poz. 1722.
- Ustawa z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców. Dz.U., 2024, nr 236.
- WILMAN, Folkert. „‘The EU’ s system of knowledge-based liability for hosting service providers in respect of illegal user content – between the e-Commerce Directive and the Digital Services Act”. *Journal of Intellectual Property, Information Technology and Electronic Commerce Law* 3 (2021):317-341.
- WILMAN, Folkert. *Between preservation and clarification: The evolution of the DSA’s liability rules in light of the CJEU’s case law, Verfassungsblog 2 November 2022*. Dostęp 15.09.2025. <https://verfassungsblog.de/dsa-preservation-clarification/>.
- WILMAN, Folkert. *The responsibility of online intermediaries for illegal user content in the EU and the US*. Cheltenham: Edward Elgar, 2020.
- WOODS, Lorna. „Video-sharing platforms in the revised Audiovisual Media Services Directive”. *Communications Law* 23/3 (2018):127-140. [https://repository.essex.ac.uk/23300/1/CL23.3\(Woods\)_accepted.pdf](https://repository.essex.ac.uk/23300/1/CL23.3(Woods)_accepted.pdf).

REJESTR DLA YOUTUBERÓW I TIKTOKERÓW. OBOWIĄZEK WPISU DO WYKAZU
AUDIOWIZUALNYCH USŁUG MEDIALNYCH NA ŻĄDANIE

STRESZCZENIE

W artykule omówiono problematykę obowiązku wpisu do wykazu podmiotów świadczących audiowizualne usługi medialne na żądanie, wynikającego z art. 47ca Ustawy o radiofonii i telewizji. Ten obowiązek, wprowadzony w wyniku implementacji Dyrektywy 2010/13/UE w brzmieniu

zmienionym Dyrektywą 2018/1808, może objąć nie tylko klasycznych nadawców nieliniowych, ale również twórców publikujących treści na platformach video, takich jak YouTube, TikTok, X. W artykule dokonano analizę przesłanek uznania danego podmiotu za dostawcę audiowizualnej usługi medialnej na żądanie, wskazując na trudności interpretacyjne oraz ryzyko nadmiernego rozciągnięcia obowiązku rejestracyjnego na osoby fizyczne działające nieprofesjonalnie. Artykuł przedstawia również problem oceny obecnej regulacji prawnej w świetle konstytucyjnych zasad proporcjonalności, wolności wypowiedzi i swobody działalności twórczej. W konkluzji zawarto postulat doprecyzowania przepisów oraz ich interpretowania w sposób ograniczający obowiązek wpisu do wykazu jedynie do podmiotów faktycznie funkcjonujących na rynku medialnym i konkurujących o odbiorców z tradycyjnymi mediami.

Słowa kluczowe: audiowizualna usługa medialna na żądanie; platformy streamingowe; dostawca usług medialnych; prawo mediów; wolność słowa

REGISTER FOR YOUTUBERS AND TIKTOKERS. OBLIGATION TO REGISTER ENTITIES PROVIDING ON-DEMAND AUDIOVISUAL MEDIA SERVICES

SUMMARY

The article discusses the issue of the obligation to register entities providing audiovisual media services on demand, as laid down in Article 47ca of the Polish Broadcasting Act. This obligation, introduced as a result of the implementation of Directive 2010/13/EU as amended by Directive 2018/1808, may apply not only to traditional nonlinear broadcasters but also to content creators publishing videos on platforms such as YouTube, TikTok, or others. The article analyzes the conditions under which an entity may be classified as a provider of an on-demand audiovisual media service, highlighting interpretative challenges and the risk of excessively broad application of the registration requirement to non-professional individuals. It also addresses the issue of assessing the current legal framework in light of constitutional principles such as proportionality, freedom of expression, and artistic freedom. The article concludes with a recommendation to clarify and interpret the relevant provisions in a way that limits the registration obligation to entities that genuinely operate in the media market and compete for audience attention with traditional media.

Keywords: on-demand audiovisual media service; streaming platforms; media service provider; media law; freedom of expression; video on demand